

MARKOS

ALLAHIN Oğlu, İsa Mesihin incilinin* başlangıcı. ² İşaya peygamberde:

“İşte, senin yüzün önünde habercimi gönderiyorum,

O, senin yolunu hazırlıyacaktır;”*

³ “Çölde çağırının sesi:

Rabbin yolunu hazırlayın,

Onun yollarını düz edin,”*

diye yazıldığı üzre, ⁴ çölde vaftiz eden ve günahların bağışlanması için tövbe vaftizini

vâzeyliyen Yahya geldi. ⁵ Bütün Yahudiye köylükleri ve bütün Yeruşalımliler ona

çıkıyorlardı, ve günahlarını itiraf edip Erden ırmağında onun tarafından vaftiz

olunuyorlardı. ⁶ Yahya deve tüyü giyinmişti; belinde deriden kuşağı vardı, çekirge ve

yaban balı yedi. ⁷ Ve vâzederek diyordu: Benden sonra benden daha kudretlisi geliyor,

iğilip onun çarıklarının bağıını çözmeğe ben lâıyk değilim. ⁸ Ben sizi su ile vaftiz ettim,

fakat o sizi Ruhülkudüsle vaftiz edecektir.

* İy haber, müjde manasınadır.

* Malaki **3:1**.

* İşaya **40:3**.

⁹ O günlerde vaki oldu ki, İsa Galilenin Nâsıra şehrinden gelip Erdende Yahya tarafından

vaftiz olundu. ¹⁰ Hemen sudan çıkarak, göklerin yarıldığını, ve kendi üzerine Ruhun

güvercin gibi indiğini gördü; ¹¹ ve göklerden: Sen benim sevgili Oğlumsun, senden

razıyım, diye bir ses geldi.

¹² Ruh hemen onu çöle sevketti; ¹³ ve şeytan tarafından tecrübe olunarak, kırk gün

çölde kaldı; vahşi hayvanlarla beraberdi; melekler de ona hizmet ediyorlardı.

¹⁴ Yahya ele verildikten sonra, İsa, Allahın incilini vâzederek, Galileye gelip dedi: ¹⁵ Vakit

tamam oldu, ve Allahın melekûtu* yakındır; tövbe edin, ve incile iman eyleyin.

* *Kırallık, saltanat.*

¹⁶ Galile denizi kıyısından geçerek, Simunu ve kardeşi Andreası denize aç atarlarken

gördü; çünkü balıkçı idiler. ¹⁷ İsa onlara dedi: Ardımca gelin, sizi insan avcılarını

yapacağım. ¹⁸ Onlar da hemen ağlarını bırakıp onun ardınca gittiler. ¹⁹ Oradan biraz ileri

gidince, Zebedinin oğlu Yakubu, ve kardeşi Yuhannayı gördü; kayıkta ağlarını tamir

ediyorlardı. ²⁰ Hemen onları çağırđı; onlar da babaları Zebediye kayıkta işçilerle bırakıp

onun ardınca gittiler.

²¹ Kefernahuma girdiler; ve İsa hemen Sebt günü havraya girip öğretiyordu. ²² Onun

öğretişine çok şaştılar; çünkü onlara yazıcılar* gibi değil, fakat hâkimiyet sahibi gibi

öğretiyordu. ²³ Hemen onların havrasında murdar ruh ile bir adam olup, bağırarak dedi:

²⁴ Bizden sana ne, ey Nâsıralı İsa? bizi helâk etmeğe mi geldin? Kimsin, seni biliyorum;

Allahın Mukaddesi. ²⁵ İsa onu azarlıyıp: Sus, ve ondan çık, dedi. ²⁶ Murdar ruh da onu

sarsıp yüksek sesle bağırarak ondan çıktı. ²⁷ Hepsisi de şaştılar, o derece ki, birbirine

sorup diyorlardı: Bu nedir? yeni öğretiş! o, murdar ruhlara bile hâkimiyetle emrediyor, ve

kendisine itaat eyliyorlar. ²⁸ Onun hakkındaki rivayet bütün Galile çevresinde her yere

hemen yayıldı.

* Mukaddes kitapları istinsah, tefsir, tatbik eden âlimler.

²⁹ Havradan çıktıkları zaman, Yakub ve Yuhanna ile beraber hemen Simunun ve

Andreasın evine geldiler. ³⁰ Simunun kaynanası ısıtmalı yatıyordu; onun için hemen

İsaya söylediler. ³¹ O da gelip elinden tuttu, kaldırdı; ısıtma onu bıraktı, ve kadın onlara

hizmet etti.

³² Akşamlayın, güneş battığı zaman, bütün hastaları ve cine tutulmuş olanları kendisine

getirdiler. ³³ Bütün şehir kapıya toplanmıştı. ³⁴ İsa çeşit çeşit hastalıklara tutulmuş olan çok kimseleri iyi etti; çok cinler çıkardı; ve cinleri söz söylemeğe bırakmıyordu, çünkü kendisini tanıyorlardı.

³⁵ Sabahlayın, gün doğmadan çok evel, İsa kalktı; çıkıp bir ıssız yere gitti; orada dua etti.

³⁶ Simun ve onunla beraber olanlar İsanın arkasından gittiler; ³⁷ ve onu bulup kendisine: Herkes seni arıyor, dediler. ³⁸ İsa da onlara dedi: Başka yakın kasabalara gidelim de oralarda da vâzedeyim; çünkü ben bunun için çıktım. ³⁹ Ve havralarında vâzederek, ve cinleri çıkararak, bütün Galilede dolaştı.

⁴⁰ Bir cüzamlı İsaye geldi, ve kendisine yalvararak diz çöküp ona dedi: Eğer istersen beni temizliyebilirsin. ⁴¹ O da acıyarak, elini uzattı, ve ona dokundu, ve kendisine: İsterim, temiz ol, dedi. ⁴² Cüzam hemen ondan gitti, ve temiz oldu. ⁴³ İsa ona sıkı tenbih ederek, hemen onu gönderip kendisine dedi: ⁴⁴ Sakın kimseye bir şey söyleme; fakat git, kendini kâhine* göster, ve onlara şehadet olsun diye, temizliğin hakkında Musanın emrettiği* şeyleri arzet. ⁴⁵ Fakat o çıktı, bir çok şeyler ilân etmeğe, ve bu sözü yaymağa başladı, şöyle ki, İsa artık bir şehre açıkça giremez oldu; ancak dışarda ıssız yerlerde bulunuyordu; ve her taraftan kendisine geliyorlardı.

* Mabedin ibadet ve ayin memurları.

* Levililer **13:49; 14:2.**

BAP 2

BİR kaç gün sonra, tekrar Kefernahuma girince, evde olduğu işitildi. ² Ve çok adam toplandı; şöyle ki, artık kapı yanında bile yer kalmamıştı; ve İsa onlara kelâmı söylüyordu.

³ Dört kişi tarafından taşınmakta olan inmeli bir hastayı getirip kendisine geldiler. ⁴

Kalabalıktan ona yaklaşamadıkları için, olduğu yerin damını açıp söktükten sonra, içinde inmelinin yatmakta olduğu yatağı indirdiler. ⁵ İsa da onların imanını görerek, inmeliye dedi: Oğul, günahların bağışlandı. ⁶ Fakat orada yazıcılardan bazıları oturup

yüreklerinden düşünüyorlardı: ⁷ Bu adam neden böyle söylüyor? küfrediyor; yalnız Allaktan başka günahları kim bağışlıyabilir? ⁸ İsa da, içlerinden böyle düşündüklerini

hemen kendi ruhunda bilerek, onlara dedi: Niçin yüreklerinizden bu şeyleri düşünüyorsunuz? ⁹ Hangisi daha kolaydır? inmeliye: Günahların bağışlandı, demek mi?

yoksa: Kalk, yatağını kaldır, ve yürü, demek mi? ¹⁰ Fakat İnsanoğlunun yeryüzünde günahları bağışlamak kudreti olduğunu bilesiniz diye (inmeliye dedi): ¹¹ Sana

söylüyorum: Kalk, yatağını kaldır da evine git. ¹² O da kalkıp hemen yatağını kaldırdı, ve hepsinin önünde çıktı; şöyle ki, hepsi şaşakaldılar ve Allaha hamdedip: Hiç bir zaman

böylesini görmedik, dediler. ¹³ O tekrar deniz kıyısına çıktı, bütün halk yanına geliyordu, o da onlara öğretiyordu. ¹⁴

Geçerken gümrük yerinde oturan Alfeusun oğlu Leviyi gördü, ve ona: Ardımca gel, dedi. O da kalkıp ardınca gitti.

¹⁵ Ve vaki oldu ki, onun evinde sofrada oturuyordu. Bir çok vergi mültezimleri* ve günahkârlar İsa ve onun şakirtleri ile sofraya oturdular; zira çokluk idiler, ve onun ardınca

gidiyorlardı. ¹⁶ Ferisilerin* yazıcıları, onu günahkârlar ve vergi mültezimleri ile beraber yemekte gördükleri zaman, onun şakirtlerine dediler: Niçin vergi mültezimleri ve

günahkârlarla yiyip içiyor? ¹⁷ İsa da bunu işitince, onlara dedi: Sağlam olanlar değil, ancak hasta olanlar hekime muhtaçtırlar. Ben salihleri değil, fakat günahkârları

çağırmağa geldim.

* Ecnebi hâkimler olan Romalılar için vergi toplıyan Yahudiler.

* Yahudilerde dini bir fırka.

¹⁸ Yahyanın şakirtleri ve Ferisiler oruçlu idiler; gelip ona dediler: Yahyanın ve Ferisilerin

şakirtleri niçin oruç tutuyorlar da senin şakirtlerin oruç tutmuyorlar? ¹⁹ İsa da onlara dedi: Güvey kendileriyle beraber oldukça, düğündekiler oruç tutabilirler mi? Güvey onlarla beraber oldukça, oruç tutamazlar. ²⁰ Fakat güveyin onlardan alınacağı günler gelecektir, o zaman, o günde oruç tutacaklardır. ²¹ Hiç kimse eski esvaba yeni kumaş parçası dikmez; yoksa yeni yama eski kumaştan koparır, ve yırtık daha kötü olur. ²² Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara koymaz; yoksa şarap tulumları patlatır, şarap da, tulumlar da telef olur; yeni şarabı ancak yeni tulumlara korlar.

²³ Ve vaki oldu ki, Sebt günü İsa ekinlerden geçiyordu; şakirtleri yürürken başakları koparmağa başladılar. ²⁴ Ferisiler ona dediler: Bak, Sebt gününde caiz olmıyanı niçin yapıyorlar? ²⁵ İsa da kendilerine dedi: Davudun, kendisi ve kendisile beraber olanlar, aç ve muhtaç kaldıkları vakit, ne yaptığını, ²⁶ başkâhin Abiatarın zamanında Allahın evine nasıl girdiğini, ve kâhinlerden başkasının yemesi caiz olmıyan huzur ekmeklerini yediğini, ve kendisile beraber olanlara da verdiğini* hiç okumadınız mı? ²⁷ Ve onlara dedi: İnsan Sebt günü için değil, Sebt günü insan için oldu. ²⁸ Böylece İnsanoğlu Sebt gününün de rabbidir.

* I. Samuel 21:6.

BAP 3

YİNE havraya girdi; orada eli kurumuş bir adam vardı. ² Onlar da İsayı itham edebilmek için, Sebt gününde onu iyi edecek mi, diye kendisini gözetliyorlardı. ³ İsa eli kurumuş adama: Ortaya çık, dedi. ⁴ Onlara da dedi: Sebt gününde iyilik etmek mi, yoksa kötülük etmek mi caizdir? can kurtarmak mı, yoksa öldürmek mi? Fakat onlar sustular. ⁵ İsa, etrafındakilere öfke ile bakıp onların yüreklerinin katılığından kederlenerek, adama: Elini uzat, dedi. O da uzattı, ve eli eski haline geldi. ⁶ Ferisiler dışarı çıkıp hemen Hirodesiler* ile beraber, İsayı nasıl helâk etsinler, diye ona karşı öğütleştiler.

* Kırıl Hirodes taraftarları.

⁷ İsa şakirtleri ile denize çekildi; Galileden büyük bir kalabalık onun ardınca gitti; ve Yahudiyeden, ⁸ Yerusâlimden, İdumeadan, Erdenin ötesinden, Sur ve Sayda taraflarından, büyük bir kalabalık, onun yaptığı bütün şeyleri işiterek, kendisine geldiler. ⁹ İsa, kalabalık sebeble kendisini sıkıştırmaları diye, küçük bir kayığın kendi yanında beklemesini şakirtlerine söyledi. ¹⁰ Çünkü bir çoklarını iyi etmişti; öyle ki, dertleri olanların hepsi ona dokunmak için üzerine üşüşüyorlardı. ¹¹ Murdar ruhlar onu gördükleri zaman, önünde yere kapanıyorlardı; ve bağırip: Sen Allahın Oğlusun, derlerdi. ¹² Ve kendisini belli etmesinler diye onlara sıkıca tenbih ederdi.

¹³ İsa dağa çıkıp kendi istediklerini yanına çağırıldı; onlar da yanına gittiler. ¹⁴ Ve kendisi ile beraber olsunlar, onları vâzetmeğe göndersin, ¹⁵ ve cinleri çıkarmağa kudretleri olsun diye on iki kişi tayin etti; ¹⁶ Petrus lâkabını kattığı Simunu, ¹⁷ ve Boanerces, yani Gökgürlemesi oğulları, lâkabını kattığı Zebedinin oğlu Yakubu ve Yakubun kardeşi Yuhannayı, ¹⁸ ve Andreası, Filipusu, Bartolomeusu, Mattayı, Toması, Alfeusun oğlu Yakubu, Taddeusu, Gayyur Simunu, ¹⁹ ve Yahuda İskariyotu, ki bu da İsayı ele verdi.

²⁰ Bir eve geldi; ve yine kalabalık toplandı, o kadar ki, ekmek bile yiyemiyorlardı. ²¹ Kendininkiler bunu işittikleri zaman, onu tutmağa çıktılar; çünkü: Aklını oynatmış, diyorlardı. ²² Yerusâlimden inen yazıcılar: Onda Beelzebul* var, ve: Cinlerin reisi vasıtası ile cinleri çıkarıyor, diyorlardı. ²³ İsa da onları yanına çağırıp kendilerine mesellerle söyledi: Şeytan nasıl Şeytanı çıkarabilir? ²⁴ Eğer bir ülke içinde ayrılık olursa, o ülke duramaz. ²⁵ Ve bir evin içinde ayrılık olursa, o ev duramayacaktır. ²⁶ Eğer Şeytan kendisine karşı kalkıp kendisinde ayrılık olursa, duramaz, ancak sonu gelir. ²⁷ Fakat kimse kuvvetlinin evine girip onun eşyasını soyamaz, meğer ki, önce o kuvvetliyi

bağlasın; o zaman evini soyar. ²⁸ Doğrusu size derim: Hep günahlar, ve ne kadar küfredelerse, küfürleri âdem oğullarına bağışlanır. ²⁹ Fakat her kim Ruhülkudüseye küfrederse, onun için ebediyen bağışlama yoktur, ama ebedî günah ile suçludur. ³⁰ Çünkü onlar: Murdar ruhu vardır, diyorlardı.

* Şeytanların başı.

³¹ İsanın anası ve kardeşleri geldiler, dışarda durup kendisine adam göndererek, onu çağırdılar. ³² Kalabalık onun çevresinde oturuyordu; ve ona dediler: İşte, anan ve kardeşlerin dışarda seni arıyorlar. ³³ İsa onlara cevap verip dedi: Benim anam ve kardeşlerim kim? ³⁴ Çevresinde oturanlara bakıp dedi: İşte, benim anam ve kardeşlerim! ³⁵ Çünkü her kim Allahın iradesini yaparsa, kardeşim, kızkardeşim ve anam odur.

BAP 4

YİNE deniz kıyısında öğretmeğe başladı. Yanına pek büyük kalabalık toplandı, şöyle ki, İsa deniz üzerinde kayığa binip oturdu; ve bütün kalabalık deniz kenarında karada idi. ²

Onlara mesellerle çok şeyler öğretti, ve öğretirken onlara dedi: ³ Dinleyin! İşte, ekinci tohum ekmeğe çıktı; ⁴ ve vaki oldu ki, ekerken bazısı yol kenarına düştü; kuşlar gelip onu yediler. ⁵ Başkası çok toprağı olmiyan kayalığa düştü; ve hemen sürdü, çünkü toprağın derinliğı yoktu; ⁶ ve güneş doğunca yandı; ve kökü olmadığı için kurudu. ⁷ Başkası dikenler arasına düştü; dikenler çıkıp onu boğdular, ve semere vermedi. ⁸ Başkaları iyi toprağa düştüler, büyüüp çoğaldılar, ve semere verdiler; kimi otuz, kimi altmış, kimi yüz kat getirdi. ⁹ Ve onlara dedi: İşitecek kulakları olan işitsin.

¹⁰ Yalnız kalınca, Onikilerle beraber onun çevresinde bulunanlar meselleri kendisinden sordular. ¹¹ O da onlara dedi: Allahın melekûtunun sırrı size verilmiştir; fakat dışarda olanlara her şey meseller ile oluyor; ¹² ta ki, bakanlar bakıp görmesinler; ve işitenler işitip anlamasınlar; olmiya ki, döneler de, onlara bağışlana. ¹³ Ve onlara dedi: Siz bu meseli bilmiyor musunuz? bütün meselleri nasıl bileceksiniz? ¹⁴ Ekinci sözü eker. ¹⁵ Sözü ekildiği yerde, yol kenarındakiler şunlardır; işittikleri zaman, hemen Şeytan gelir, kendilerine ekilmiş olan sözü alıp götürür. ¹⁶ Böylece kayalıklar üzerine ekilenler şunlardır; sözü işittikleri zaman, hemen onu sevinçle alırlar; ¹⁷ ve kendilerinde kök yoktur, ancak onlar bir zaman içindirler; sonra sözden dolayı sıkıntı yahut eziyet olunca, hemen sürçerler. ¹⁸ Dikenler arasına ekilmiş olan başkaları ise, şunlardır ki, sözü işitirler, ¹⁹ ve dünyanın kaygıları, zenginliğin aldatıcılığı, başka şeylerin hevesleri araya girip sözü boğarlar; ve o semeresiz olur. ²⁰ İyi toprak üzerine ekilmiş olanlar da şunlardır ki, sözü işitip kabul ederler; ve kimi otuz, kimi altmış, kimi yüz kat semere verir.

²¹ Ve onlara dedi: Işık, kile veya yatak altına konulmak için mi getirilir? Şamdan üzerine konulmak için değil mi? ²² Çünkü keşfolunmak için değil ise, gizli bir şey yoktur; ve aydınlığa çıkmak için değil ise, saklı bir şey yoktur. ²³ Bir kimsenin işitecek kulakları varsa, işitsin. ²⁴ Ve onlara dedi: Ne dinlediğimize dikkat edin. Ölçtüğünüz ölçü ile size ölçülecektir; ve size üstüne konulacaktır. ²⁵ Zira kimin varsa, ona verilecektir; fakat kimin yoksa, onda olan da kendisinden alınacaktır.

²⁶ Ve dedi: Allahın melekûtu böyledir; yere tohum saçan bir adam gibidir. ²⁷ Gece gündüz uyuyup kalkar; tohum biter, ve büyür; nasıl, o bilmez. ²⁸ Toprak kendiliğinden önce otu, sonra başağı, sonra başakta dolu taneyi verir. ²⁹ Mahsul erdiği zaman, hemen orağı salar; çünkü hasat gelmiştir.

³⁰ Ve dedi: Allahın melekûtunu nasıl benzetelim? yahut onu ne meselle önünüze koyalım? ³¹ Hardal tanesi gibidir ki, toprağa ekilirken her ne kadar yer üzerinde olan bütün tohumlardan en küçüğü ise de, ³² ekildikten sonra büyür, ve bütün sebzelerden daha büyük olur, büyük dallar salar; şöyle ki, gökün kuşları onun gölgesi altına

yerleşebilirler.

³³ Onlara, işitmeğe kadir olduklarına göre, sözü bu gibi çok mesellerle söylerdi; ³⁴ ve onlara meselsiz söylemezdi; fakat kendi şakirtlerine ayrıca bütün şeyleri açardı.

³⁵ O gün, akşam olunca, onlara: Karşı yakaya geçelim, dedi. ³⁶ Onlar da kalabalığı bırakarak, onu olduğu gibi kayık içine aldılar. Başka kayıklar da onunla beraberdiler. ³⁷ Büyük bir kasırga oldu, ve kayığa dalgalar saldırdı, o derece ki, artık kayık doluyordu. ³⁸ O ise, kıçta olup yüzyastığı üzerinde uyuyordu. Onlar kendisini uyandırıp dediler: Muallim, helâk olmamıza aldırış etmiyor musun? ³⁹ O da uyanıp yeli azarladı, ve denize: Sus, dur, dedi. Yel dindi, büyük limanlık oldu. ⁴⁰ Ve onlara dedi: Neden korkaksınız? hâlâ imanınız yok mu? ⁴¹ Onlar da ziyadesile korkup birbirine diyorlardı: Acaba bu kimdir ki, hem yel hem deniz kendisine itaat ediyor?

BAP 5

KARŞI yakaya, Gerasinilerin memleketine geldiler. ² İsa kayıktan çıkınca murdar ruhu olan bir adam hemen kabirlerden çıkıp onu karşıladı. ³ Onun oturduğu yer kabirler arasında idi, ve kimse onu zincirle bile bağlayamazdı; ⁴ çünkü çok kere bukağılar ve zincirlerle bağlanmıştı, zincirleri kırmış, bukağıları parçalamıştı; ve kimse onu zapt edemiyordu. ⁵ Daima, gece gündüz, dağlarda ve kabirlerde bağırdı, ve kendisini taşlarla yaralardı. ⁶ İsayı uzaktan gördüğü zaman, koşup ona secde kıldı; ⁷ ve yüksek sesle bağırdı dedi: Ey İsa, Yüce Allahın Oğlu, benden sana ne? Allah hakkı için sana and veririm; bana azap etme. ⁸ Çünkü ona: Ey murdar ruh, bu adamdan çık, diyordu. ⁹ Ondandı: Adın ne? diye sordu; ve ona dedi: Benim adım Lejyondur*, zira biz çokluğuz. ¹⁰ Kendilerini o diyardan dışarı çıkarmasın diye, ona çok yalvardı. ¹¹ Orada, dağın yanında, büyük bir domuz sürüsü otlıyordu. ¹² Ona yalvarıp dediler: Bizi o domuzlara gönder, içlerine girelim. ¹³ İsa da onlara izin verdi. Murdar ruhlar da çıkıp domuzlara girdiler, ve iki bin kadar olan o sürü uçurumdan aşağı denize atıldı, denizde boğuldu. ¹⁴ Onları güdenler kaçıp şehirde ve çiftliklerde haberi yaydılar. Ve vaki olanı görmeğe geldiler. ¹⁵ İsaye geldiler, ve kendisinde lejyon bulunup cine tutulmuş olan adamı oturmuş, giyinmiş ve akıllanmış görerek korktular. ¹⁶ Görenler, cine tutulmuş olan adama ne olduğunu ve domuzlar hakkında onlara anlattılar. ¹⁷ Kendi sınırlarından çıksın diye ona yalvarmağa başladılar. ¹⁸ O, kayığa girince, cine tutulmuş olan adam kendisi ile beraber kalmak için ona yalvardı. ¹⁹ Ve İsa onu bırakmadı, ancak ona dedi: Evine, seninkilere git, ve Rabbin sana yaptığı bütün şeyleri ve sana merhamet eylediğini onlara haber ver. ²⁰ O da gidip İsanın kendisine bütün ettiklerini Dekapoliste* ilân etmeğe başladı; ve hepsi şaşıyorlardı.

* Bir Roma askeri fırkası, takriben **6000** nefer.

* *On şehir*, manasına, Erden ırmağı şarkında bir vilayet adı.

²¹ İsa kayıkla yine karşı yakaya geçtiği zaman, yanına büyük kalabalık toplandı; o da denizin kıyısında idi. ²² Ve havra reislerinden Yairus adlı bir adam gelip onu görerek ayaklarına kapandı, ²³ ona çok yalvarıp dedi: Kızcağızım son nefesindedir; gelip ellerini üzerine koy, ta ki, kurtulup yaşasın. ²⁴ O da onunla gitti; ve büyük bir kalabalık ardınca gidip kendisini sıkıştırıyorlardı.

²⁵ On iki yıldan beri kan akıntısına tutulmuş bir kadın, ²⁶ bir çok hekimler elinden çok şeyler çekmişti, bütün varını sarfedip faide görmemiş, fakat daha kötüleşmiş idi, ²⁷ İsa hakkındaki şeyleri işitip kalabalık içinde arkadan gelerek esvabına dokundu. ²⁸ Çünkü: Yalnız esvabına dokunsam, kurtulacağım, diyordu. ²⁹ Hemen kanının pınarı kurudu, kadın da o deritten iyi olduğunu bedeninde duydu. ³⁰ Hemen İsa, nefsinde olan kuvvetin kendisinden çıktığını bilerek, kalabalık içinde dönüp: Esvabıma kim dokundu? dedi. ³¹ Şakirtleri de ona dediler: Kalabalığın seni sıkıştırdığını görüyorsun da: Bana kim

dokundu mu diyorsun? ³² Bunu yapmış olanı görmek için etrafa bakınıyordu. ³³ Kadın da kendisine vaki olanı bildiğinden, korkup titriyerek geldi; ayağına kapanıp ona bütün hakikati söyledi. ³⁴ O da kadına dedi: Kızım, imanın seni kurtardı; selâmetle git, ve derdinden sağal.

³⁵ İsa henüz söz söylemekte iken, havra reisinin evinden adamlar gelip dediler: Kızın öldü; artık niçin Muallime zahmet veriyorsun? ³⁶ Fakat İsa söylenen sözü işitince, havra reisine dedi: Korkma, ancak iman et. ³⁷ Petrus, Yakub, ve Yakubun kardeşi Yuhannadan başka kimseyi ardınca gelmeğe bırakmadı. ³⁸ Havra reisinin evine gelip gürültüyü, ağlıyanları ve çığlık koparanları gördü. ³⁹ Girdiği zaman, onlara dedi: Niçin gürültü ediyor, ve ağlıyorsunuz? çocuk ölmedi, ancak uyuyor. ⁴⁰ Onlar ise, kendisine çok gülüyorlardı. Fakat kendisi hepsini dışarı çıkardıktan sonra, çocuğun babasını ve anasını ve beraberinde olanları alıp çocuğun olduğu yere girdi. ⁴¹ Çocuğun elini tutup ona: *Talita kumi*, dedi, ki tercümesi: Kızcağız, sana kalk diyorum, demektir. ⁴² Kız da hemen kalkıp gezdi; zira on iki yaşında idi. Hemen onlar pek çok şaştılar. ⁴³ Onlara: Bunu kimse bilmesin, diye sıkı tenbih etti, ve kıza yemek için bir şey versinler diye söyledi.

BAP 6

ORADAN çıkıp kendi memleketine geldi, şakirtleri de ardınca gittiler. ² Sebt günü olunca, havrada öğretmeğe başladı; çoğu onu işiterek şaşıp dediler: Bu adama bu şeyler neredendir? buna verilen hikmet nedir? onun ellerile yapılan böyle kudretli işler ne demektir? ³ Meryemin oğlu, ve Yakubun, Yosesin, Yahudanın ve Simunun kardeşi, dülger, bu değil mi? kızkardeşleri burada bizimle değil mi? Ve onda sürçtüler. ⁴ İsa da onlara dedi: Bir peygamber kendi memleketinden, akrabaları arasından ve evinden başka yerde itibarsız değildir. ⁵ Orada kudretli iş yapamadı, ancak bir kaç hasta üzerine ellerini koyup onları iyi etti. ⁶ Onların imansızlıklarına şaştı. Çevrede olan köyleri, talim ederek dolaşıyordu.

⁷ Onikileri yanına çağırıp onları ikişer ikişer göndermeğe başladı; onlara murdar ruhlar üzerine hâkimiyet verdi. ⁸ Onlara yol için bir değnekten başka hiç bir şey, ne torba, ne ekmek ve ne de kesede para almayıp, ⁹ fakat çarık giymelerini tenbih etti. Ve: İki gömlek giymeyin, dedi. ¹⁰ Ve onlara diyordu: Her nerede bir eve girerseniz, o yerden çıkıncıya kadar orada kalın. ¹¹ Neresi sizi kabul etmezse, ve sizi dinlemezlerse, oradan çıkarken ayaklarınızın altındaki tozu onlara şehadet olsun diye silkin. ¹² Onlar da çıkıp tövbe etsinler diye vâzetteler. ¹³ Çok cinleri çıkarıyorlar, ve çok hastaları yağ ile yağlıyıp iyi ediyorlardı.

¹⁴ Kırıl Hirodes dahi işitti, çünkü onun ismi belli olmuştu. Ve diyordu: Vaftizci Yahya ölülerden kıyam etmiştir, bundan dolayı kendisinde kudretler işlemektedir. ¹⁵ Fakat başkaları: İlyadır, diyorlardı. Başkaları da: Peygamberlerden biri gibi bir peygamberdir, diyorlardı. ¹⁶ Fakat Hirodes, bunu işittiği zaman, dedi: Başını kestiğim Yahyadır; o kıyam etmiştir. ¹⁷ Çünkü Hirodes kendisi, göndererek Yahyayı tutup kardeşi Filipusun karısı Hirodiastan ötürü onu zindanda bağlamıştı; çünkü o kadınla evlenmişti. ¹⁸ Zira Yahya Hirodes: Kardeşinin karısını almak sana caiz değildir, derdi. ¹⁹ Hirodias ise, ona kin bağlayıp, onu öldürmek istiyor, fakat yapamıyordu. ²⁰ Çünkü Hirodes, salih ve mukaddes bir adam olduğunu bilerek, Yahyadan korkar, ve onu korurdu. Onu dinlediği zaman, çok şaşırırdı, ve onu sevinçle dinlerdi. ²¹ Hirodesin kendi doğum gününde büyük adamlarına, binbaşılara ve Galilenin ileri gelenlerine ziyafet verdiği münasip gün gelince, ²² Hirodiasın kızı girip oynadığı vakit, Hirodesin ve kendisile sofrada oturanların hoşuna gitti; ve kırıl kıza dedi: Dile benden, ne istersen sana vereceğim. ²³ Ve: Benden her ne dilersen, ülkemin yarısına kadar, sana vereceğim, diye ona and etti. ²⁴ O da çıkıp

anasına: Ne diliyeyim? dedi. Anası: Vaftizci Yahyanın başını, dedi. ²⁵ Hemen çabucak kırılın yanına girip ondan diliyerek dedi: Vaftizci Yahyanın başını tepsi içinde şimdi bana vermeni isterim. ²⁶ Kırıl çok kederlendi; fakat yeminleri ve sofrada kendisile oturanlardan ötürü kızı reddetmek istemedi. ²⁷ Kırıl hemen muhafız askerinden birini gönderip onun başını getirmesini emretti. O da gidip zindanda onun başını kesti; ²⁸ başını bir tepsi içinde getirdi ve onu kıza verdi; kız da anasına verdi. ²⁹ Yahyanın şakirtleri ise, işittikleri zaman, geldiler, cesedini kaldırdılar, ve onu kabre koydular.

³⁰ Resuller İsanın yanına toplanıp ne yaptılar ve ne talim ettilerse, hepsini ona söylediler.

³¹ O da onlara dedi: Sizler ayrıca bir ıssız yere gelin, ve biraz dinlenin. Çünkü gelen gidenler çoktu, şöyle ki, yemek yemeğe vakitleri yoktu. ³² İmdi, kayıkla ayrıca bir ıssız yere gittiler. ³³ Giderlerken halk onları gördü, bir çoğu da onları tanıdılar, ve bütün şehirlerden oraya yaya seğirdip onlardan önce vardılar. ³⁴ O da çıkıp büyük bir kalabalık gördü ve onlara acıdı, zira çobanı olmıyan koyunlar gibi idiler; ve onlara çok şeyler öğretmeğe başladı. ³⁵ Artık vakit çok geç olduğundan, şakirtleri ona gelip dediler: Burası bir ıssız yerdir, zaten saat de geçtir; ³⁶ onları salıver de, çevrede olan çiftliklere ve köylere gidip kendilerine yiyecek satın alsınlar. ³⁷ Fakat o kendilerine cevap verip: Onlara siz yiyecek verin, dedi. Ve ona dediler: Gidip iki yüz dinarlık* ekmek mi alıp da onlara yedirelim? ³⁸ O da onlara dedi: Kaç ekmeğiniz var? gidin, bakın. Onlar da öğrenip: Beş ekmek ve iki balığımız var, dediler. ³⁹ Onlara hepsinin bölük bölük yeşil otların üzerine oturmalarını emretti. ⁴⁰ Onlar da yüzer, ellişer, küme küme oturdular. ⁴¹ Beş ekmeği ve iki balığı alıp göke bakarak şükran duası etti, ve önlerine koymak için ekmekleri kırıp şakirtlerine verdi; iki balığı da hepsine pay etti. ⁴² Hepsi yiyip doydular. ⁴³ Parçalardan ve balıklardan on iki küfe dolusu kaldırdılar. ⁴⁴ O ekmeklerden yiyenler beş bin erkek idiler.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

⁴⁵ Halkı salıverinciye kadar, hemen kayığa binip kendisinden önce karşı yakaya, Beytsaydaya, geçsinler diye şakirtlerini zorladı. ⁴⁶ Onları uğurladıktan sonra, dua etmek için dağa gitti. ⁴⁷ Akşam olunca, kayık denizin ortasında idi, o ise, yalnız başına karada idi. ⁴⁸ Onların kürek çekmekte, sıkıntıda olduklarını gördü, çünkü yel onlara karşı idi. Gecenin dördüncü nöbeti sularında denizin üzerinde yürüyerek yanlarına geldi; ve sanki onları geçmek istiyordu. ⁴⁹ Fakat onlar kendisini deniz üzerinde yürür görünce, bir hayalet sandılar, ve bağırıldılar; ⁵⁰ çünkü hepsi onu görüp şaşkınlığa düştüler. Fakat hemen: Cesur olun, benim, korkmayın, diyerek onlara söyledi. ⁵¹ Yanlarına kayığa bindi, yel de dindi; onlar içlerinden pek çok şaşılar; ⁵² zira ekmekler işini anlamadılar, fakat yürekleri katılaştı.

⁵³ Karşıya geçtikleri zaman, Cenesarette karaya vardılar, kıyıya bağlandılar. ⁵⁴ Kayıktan çıkınca, halk hemen onu tanıyıp ⁵⁵ bütün çevredeki havaliyi koşarak dolaştılar; İsanın nerede olduğunu işiterek hastaları döşeklerde taşıyıp oraya götürmeğe başladılar. ⁵⁶ Ve köylere, şehirlere, veya çiftliklere, her nereye girerse, hastaları meydanlara koyuyorlardı, ve ancak esvabının eteğine dokunsunlar diye ona yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi de iyi oluyorlardı.

BAP 7

FERİSİLER ve Yeruşalimden gelmiş olan bazı yazıcılar İsanın yanına toplandılar, ² ve onun şakirtlerinden bazısının murdar, yani, yıkanmamış ellerle ekmeklerini yemekte olduklarını gördüler. ³ (Çünkü Ferisiler ve bütün Yahudiler ihtiyaçların ananesini tutup ellerini iyice yıkamadıkça yemezler; ⁴ ve çarşıdan geldikleri vakit yıkanmadıkça yemezler; ve başka çok şeyler, kâselerin, çanakların ve bakır kapların yıkanması vardır

ki, bunları tutmağı kabul etmişlerdir.)⁵ Ferisiler ile yazıcılar ona sordular: Şakirtlerin niçin ihtiyarların ananesine göre yürümüyorlar, ve murdar ellerle ekmeklerini yiyorlar?⁶ Onlara dedi: İşaya siz ikiyüzlülerden ötürü iyi peygamberlik etmiştir, nasıl ki yazılmıştır:

“Bu kavm dudakları ile beni sayarlar,

Fakat onların yüreği benden uzaktır.

⁷ Ve talimat olarak insan emirlerini öğretip,

Boş yere bana taparlar.”*

* İşaya **29:13**.

⁸ Siz Allahın emrini bırakıp insanların ananesini tutuyorsunuz.⁹ Ve onlara dedi: Kendi ananenizi tutmak için Allahın emrini ne güzel reddedersiniz!¹⁰ Zira Musa demiştir: “Babana anana hürmet et;” ve: “Babaya yahut anaya kötü söyleyen mutlaka öldürülsün.”*

¹¹ Fakat siz dersiniz: Eğer bir adam babasına yahut anasına: Benden sana faide olacak şey kurbandır, yani, vakfedilmiştir, derse,¹² artık babasına anasına hiç bir şey yapmağa onu bırakmazsınız.¹³ Böylece naklettiğiniz ananenizle Allahın kelâmını bozarsınız, ve bunun gibi çok şeyler yaparsınız.¹⁴ Halkı tekrar yanına çağırıp onlara dedi: Hepiniz beni dinleyin ve anlayın;¹⁵ insanın dışından kendisine girip onu kirletebilecek bir şey yoktur; fakat insanı kirleten insandan çıkan şeylerdir.*¹⁷ Halkın yanından eve girince, şakirtleri ona meseli sordular.¹⁸ O da onlara dedi: Siz de mi böyle anlayızsızsınız? Anlamıyor musunuz ki, insana dışardan her ne girse, onu kirletemez?¹⁹ çünkü yüreğine değil, fakat karnına girer, ve mecraya çıkar. Bunu demekle bütün yemekleri temiz etti.²⁰ Ve dedi: İnsandan çıkan şeydir ki, insanı kirletir.²¹ Çünkü içten, insanların yüreğinden, kötü düşünceler, fuhuşlar, hırsızlıklar, katiller, zinalar,²² tamahlar, kötülükler, hile, şehvet, kemgözlük, küfür, gurur ve akılsızlık çıkar.²³ Bütün bu kötü şeyler içten çıkarlar, ve insanı kirletirler.

* Çıkış **20:12**; Tesniye **5:16**; Çıkış **21:17**; Levililer **20:9**.

* Bir çok muteber eski metinlerde **16** ncı âyet ilâve olunmuştur: *Bir kimsenin işitecek kulakları varsa, işitsin*. Bak, Markos **4:9, 23**.

²⁴ Oradan kalkıp Sur ve Sayda sınırlarına gitti. Bir eve girip kimsenin bilmesini istemedi; ve gizlenemedi.²⁵ Fakat küçük kızında murdar ruh olan bir kadın, İsa hakkında haber aldı, ve hemen gelip ayaklarına düştü.²⁶ O kadın Yunanlı olup Suriyeli Fenike ırkındandı. Kızından cini çıkarmasını ona yalvardı.²⁷ İsa ona dedi: Birak, önce çocuklar doysunlar; çünkü çocukların ekmeğini alıp onu köpeklere atmak iyi değildir.²⁸ Kadın da cevap verip ona dedi: Evet, ya Rab, köpekler de sofranın altından çocukların kırıntılarından yerler.²⁹ O da ona dedi: Bu sözden dolayı git, cin senin kızından çıkmıştır.³⁰ Kadın evine gidip cini çıkmış ve kızı yatakta yatar buldu.

³¹ Yine Sur sınırlarından çıkıp Sayda içinden Dekapolis sınırları ortasından Galile denizine geldi.³² Ona sağır ve peltek birini getirdiler; ve elini üzerine koysun diye ona yalvardılar.³³ O da kalabalıktan ayrıca bir yana onu alıp kulaklarına parmaklarını koydu, ve tükürüp diline dokundu.³⁴ Göke bakarak, ah edip ona: *Effata*, yani, Açıl, dedi.³⁵ Kulakları açıldı, ve dilinin bağı çözülüp düzgün söyledi.³⁶ Onlara kimseye söylemesinler diye tenbih etti; fakat ne kadar ziyade tenbih ederse, onlar o kadar çok ilân ediyorlardı.³⁷ Pek çok şaşırıyorlardı: Her şeyi iyi yaptı; hem sağırları işittiriyor, hem dilsizleri söyletiyor.

BAP 8

O günlerde yine büyük bir kalabalık oldu; ve onların yiyeceği olmadığından şakirtlerini yanına çağırıp onlara dedi: ² Halka acıyorum, çünkü şimdi üç gündür benimle beraber bulunuyorlar, ve yiyecek bir şeyleri yok. ³ Eğer onları evlerine aç salıverirsem, yolda

bayılacaklar; bazıları da uzaktan geldiler. ⁴ Şakirtleri ona cevap verdiler: Burada ıssız yerde, bunları ekmekle insan nereden doyurabilecektir? ⁵ Onlara sordu: Kaç ekmeğiniz var? Onlar da: Yedi, dediler. ⁶ Yere otursunlar diye halka emretti; ve yedi ekmeği alıp şükrettikten sonra kırdı, önlerine koymak üzere şakirtlerine verdi; onlar da halkın önüne koydular. ⁷ Bir kaç küçük balıkları da vardı; şükran duasını ettikten sonra, bunları da önlerine koysunlar diye onlara söyledi. ⁸ Yediler ve doydular; artan parçalardan yedi sepet kaldırdılar. ⁹ Dört bin kişi kadar idiler; ve onları salıverdi. ¹⁰ Hemen şakirtleri ile kayığa binip Dalmanuta taraflarına geldi.

¹¹ Ferisiler çıkıp onunla çekişmeğe başladılar; onu deniyerek ondan gökten bir alâmet istediler. ¹² O da ruhunda derin ah edip dedi: Niçin bu nesil bir alâmet arıyor? Doğrusu size derim: Bu nesle bir alâmet verilmeyecektir. ¹³ Onları bırakıp yine kayığa binerek karşı yakaya gitti.

¹⁴ Ekmek almağı unuttular; ve kayıkta yanlarında bir ekmekten başka yoktu. ¹⁵ İsa ise onlara tenbih edip dedi: Sakının, Ferisilerin hamurundan ve Hirodesin hamurundan kaçının. ¹⁶ Onlar da birbirleriyle söyleşip: Bizim ekmeğimiz olmadığı içindir, dediler. ¹⁷ İsa bunu bilerek onlara dedi: Niçin ekmeğiniz olmadığını söyleşiyorsunuz? Hâlâ akıl erdirmiyor ve anlamıyor musunuz? yüreğiniz katılaştı mı? ¹⁸ Gözleriniz varken görmüyor musunuz? kulaklarınız varken işitmiyor musunuz? ve hatırlamıyor musunuz? ¹⁹ Ben beş ekmeği beş bin kişiye parçaladığım zaman, kaç küfe dolusu parçalar kaldırdınız? Onlar da ona: On iki, dediler. ²⁰ Yedi ekmeği dört bin kişiye parçaladığım zaman, kaç sepet dolusu parçalar kaldırdınız? Onlar da: Yedi, dediler. ²¹ Onlara dedi: Hâlâ anlamıyor musunuz?

²² Beytsaydaya geldiler. Yanına bir kör getirip ona dokunsun diye kendisine yalvardılar. ²³ Ve körü elinden tutup onu köyden dışarı çıkardı; ve gözlerine tükürüp ellerini üzerine koyduğu zaman, ona: Bir şey görüyor musun? diye sordu. ²⁴ O yukarı bakıp dedi: Adamlar görüyorum, çünkü yürüyen ağaçlar gibi şeyler seçiyorum. ²⁵ Sonra ellerini yine onun gözleri üzerine koydu; kör dikkatle baktı, sağaldı, ve bütün şeyleri berrak gördü. ²⁶ İsa da onu evine gönderip: Köye bile girme, dedi.

²⁷ Ve İsa kendi şakirtleri ile Filipus Kayseriyesinin köylerine çıktı; yolda şakirtlerine sorup onlara dedi: Halkın dediğine göre ben kimim? ²⁸ Onlar da cevap verip dediler: Vaftizci Yahya; başkaları: İlya; başkaları da: Peygamberlerden biridir, diyorlar. ²⁹ O da onlara sordu: Ya siz, ben kimim dersiniz? Petrus ona cevap verip: Sen Mesihsin, dedi. ³⁰ O da kendi hakkında kimseye söylemesinler diye onlara sıkıca tenbih etti.

³¹ İnsanoğlunun çok şeyler çekmesi, ihtiyarlar, başkâhinler ve yazıcılar tarafından reddolunması, öldürülmesi ve üç gün sonra kıyam etmesi gerek olduğunu onlara öğretmeğe başladı. ³² Bu sözü açıkça söylüyordu. Petrus da onu bir yana alıp azarlamağa başladı. ³³ Fakat o dönerek şakirtlerine bakıp Petrusu azarladı ve: Çekil arkama, Şeytan, çünkü sen Allah şeylerini değil, ancak insan şeylerini düşünüyorsun, dedi. ³⁴ İsa halkı kendi şakirtleriyle yanına çağırıp onlara dedi: Bir kimse arkamdan gelmek isterse, kendisini inkâr etsin, ve haçını yüklenip ardımca gelsin. ³⁵ Çünkü kim canını kurtarmak isterse, onu zayedecektir; ve kim benim ve incilin uğrunda canını zayederse, onu kurtaracaktır. ³⁶ Zira bir adam bütün dünyayı kazanıp da kendi canını zayederse, ne kâr eder? ³⁷ Zira bir adam canına bedel ne verebilir? ³⁸ Çünkü bu zina ve günah işleyici nesil içinde kim benden ve sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da Babasının izzetinde mukaddes meleklerle geldiği zaman, ondan utanacaktır.

BAP 9

ONLARA dedi: Doğrusu size derim: Burada duranlardan bazıları var ki, Allahın

melekûtunun kudretle geldiğini görmeden, ölümü hiç tatmıyacaklardır.

² İsa altı gün sonra, Petrus, Yakub ve Yuhannayı yanına aldı, ve onları ayrıca yalnız başlarına yüksek bir dağa çıkardı; ve önlerinde heyeti değişildi. ³ Onun esvabı parlak, gayetle ak oldu, ki, yeryüzünde hiç bir çırpıcı onları böyle ağartamaz. ⁴ İlyâ ve Musa kendilerine göründüler, ve onlar İsa ile konuşuyorlardı. ⁵ Ve Petrus İsayâ cevap verip dedi: Rabbi, bizim için burada bulunmak iyidir; biri sana, biri Musaya, ve biri İlyaya üç çardak kuralım. ⁶ Çünkü ne cevap vereceğini bilmiyordu; çünkü çok korkmuşlardı. ⁷ Bir bulut gelip onlara gölge saldı; ve buluttan: Sevgili Oğlum budur; onu dinleyin, diye bir ses geldi. ⁸ Birdenbire çevrelerine bakıp yalnız İsadan başka artık yanlarında kimseyi görmediler.

⁹ Dağdan inerlerken, İnsanoğlu ölümlerden kıyam etmeden evel gördüklerini kimseye söylemesinler diye, onlara tenbih etti. ¹⁰ Onlar da bu sözü aralarında saklayıp ölümlerden kıyam etmek ne olduğunu birbirlerinden sorarlardı. ¹¹ Ve ondan sorup dediler: Yazıcılar niçin: Önce İlyâ gelmelidir, diyorlar? ¹² O da onlara dedi: Gerçi İlyâ önce gelip her şeyi yerine kor; ve çok şeyler çekip tahkir olunacak, diye İnsanoğlu hakkında nasıl yazılmıştır? ¹³ Fakat ben size derim: Hem İlyâ geldi, hem de kendi hakkında yazılmış olduğu gibi, her istediklerini ona yaptılar.

¹⁴ Şakirtlerin yanına geldikleri zaman, çevrelerinde bir büyük kalabalık, ve onlarla mubahase eden yazıcılar gördüler. ¹⁵ Hemen bütün kalabalık onu görünce, çok şaştılar, ve ona seğirdip kendisini selâmladılar. ¹⁶ İsa onlara sordu: Bunlar ile ne mubahase ediyorsunuz? ¹⁷ Halktan biri ona cevap verdi: Muallim, ben sana dilsiz ruhu olan oğlumu getirdim; ¹⁸ ruh onu her nerede tutarsa, kendisini yere çarpıyor; o köpürüyor, dişlerini gıcırdatıyor, ve kuruyor. Senin şakirtlerine: Ruh çıkarın, dedim, yapamadılar. ¹⁹ İsa da onlara cevap verip dedi: Ey imansız nesil, ne vakte kadar sizinle beraber olacağım? ne vakte kadar size dayanacağım? çocuğu bana getirin. ²⁰ Onu kendisine getirdiler; ve onu görünce, hemen ruh çocuğu çok sarstı, ve yere düşüp köpürerek yuvarlanıyordu. ²¹ İsa babasına sordu: Bu hal başına geleli ne kadar zamandır? O da dedi: Çocukluktan beri. ²² Ve helâk etsin diye bir çok defa onu hem ateşe, hem suya attı; fakat eğer bir şey yapabilirsen, bize acı, ve yardım et. ²³ İsa ona dedi: Eğer yapabilirsen! İman edene her şey mümkündür. ²⁴ Çocuğun babası hemen bağırp dedi: İman ederim; benim imansızlığıma yardım eyle. ²⁵ İsa da halkın koşuşup geldiğini görünce, murdar ruhu azarlıyıp ona dedi: Ey dilsiz ve sağır ruh, sana emrediyorum, ondan çık, ve artık ona girme. ²⁶ Ruh da bağırp onu şiddetle sarsarak çıktı; çocuk ölü gibi oldu; şöyle ki, çoğu: Öldü, dediler. ²⁷ Fakat İsa onu elinden tutup kaldırdı, ve çocuk kalktı. ²⁸ İsa eve girdikten sonra, şakirtleri ondan ayrıca sordular: Niçin biz onu çıkaramadık? ²⁹ Onlara dedi: Bu cins duadan başka bir şey ile çıkarılamaz.

³⁰ Oradan gidip Galile içinden geçiyorlardı, ve İsa kimsenin bilmesini istemiyordu. ³¹ Zira şakirtlerine öğretir, ve onlara derdi: İnsanoğlu insanların ellerine verilecek ve onu öldürecekler; ve öldürüldükten üç gün sonra kıyam edecektir. ³² Fakat onlar bu sözü anlamıyıp kendisinden sormağa korkarlardı.

³³ Kefernahuma geldiler; evde iken onlara sordu: Yolda aranızda ne söyleştiniz? ³⁴ Onlar ise sustular; çünkü yolda: Hangimiz en büyüktür? diye birbirleriyle söylemişlerdi. ³⁵ O oturduktan sonra, Onikileri çağırıp onlara dedi: Eğer bir kimse birinci olmak isterse, hepsinin sonuncusu, ve hepsinin hizmetçisi olacaktır. ³⁶ Bir çocuk alıp onu ortalarında durdurdu; ve onu kucaklıyıp onlara dedi: ³⁷ Her kim böyle çocuklardan birini benim namıma kabul ederse, beni kabul eder; ve her kim beni kabul ederse, beni değil, fakat beni göndereni kabul eder.

³⁸ Yuhanna ona dedi: Muallim, biz senin isminle cinleri çıkararak bir adam gördük ve ona mani olduk, çünkü ardımızca gelmiyordu. ³⁹ Fakat İsa dedi: Ona mani olmayın; zira hiç bir adam yoktur ki, benim ismimle kudretli iş yapsın da hemen beni kötölesin. ⁴⁰ Zira bize karşı olmıyan bizim tarafımızdandır. ⁴¹ Çünkü, doğrusu size derim: Siz Mesihin olduğunuz için kim size bir bardak su içirirse, karşılığını hiç zayetmeyecektir. ⁴² Bana iman eden bu küçüklerden birini kim sürçtürürse, boynuna büyük bir değirmen taşı takılıp denize atılması kendisi için daha iyidir. ⁴³ Eğer elin sürçmene sebep oluyorsa, onu kes; senin için hayata çolak olarak girmek iki elin olarak cehenneme, sönmez ateşe, atılmaktan iyidir.* ⁴⁵ Eğer ayağın sürçmene sebep oluyorsa, onu kes; senin için topal olarak hayata girmek iki ayağın olarak cehenneme atılmaktan iyidir.* ⁴⁷ Eğer gözün sürçmene sebep oluyorsa, onu çıkar; senin için bir gözün olarak Allahın melekûtuna girmek, iki gözün olarak cehenneme atılmaktan iyidir; ⁴⁸ orada onların kurdu ölmez, ve ateşi sönmez. ⁴⁹ Zira herkes ateşle tuzlanacaktır.* ⁵⁰ Tuz iyidir; fakat eğer tuz kendi tuzluğunu kaybederse, ne ile ona tat verirsiniz? Kendinizde tuz olsun, ve birbirinizle selâmet üzere olun.

* **48** inci âyetin aynı olan **44** ve **46** inci âyetler en muteber metinlerde bulunmuyor.

* Bir çok eski metinlerde: *Ve her kurban tuzla tuzlanacaktır*, ibaresi ilâve edilmiştir. Bak, Levililer **2:13**.

BAP 10

ORADAN kalkıp Yahudiye sınırlarına ve Erdenin ötesine geldi; yanına kalabalıklar yine toplandılar; ve âdeti üzere onlara yine öğretiyordu.

² Ferisiler geldiler, ve onu deniyerek: Adama karısını boşamak caiz mi? diye kendisinden sordular. ³ O da cevap verip onlara dedi: Musa size ne emretti?* ⁴ Onlar da dediler: Musa bir boş kâğıdı yazmağa ve kadını boşamağa müsaade etmiştir. ⁵ Fakat İsa onlara dedi: Yürekleinizin katılığından dolayı size bu emri yazdı. ⁶ Fakat hilkatin başlangıcından Allah onları erkek ve dişi yarattı. ⁷ Bunun için bir adam babasını anasını bırakacak, karısına yapışacaktır; ⁸ ikisi de bir beden olacaktır; şöyle ki, onlar artık iki değil, fakat bir bedendirler. ⁹ İmdi, Allahın birleştirdiğini insan ayırmasın. ¹⁰ Şakirtler evde bunun için yine kendisinden sordular. ¹¹ Onlara dedi: Kim karısını boşar, ve başkası ile evlenirse, ona karşı zina eder; ¹² ve kadın kocasını boşar ve bir başkası ile evlenirse, zina eder.

* Tesniye **24:1, 3**.

¹³ Onlara dokunsun diye kendisine çocuklar getiriyorlardı; fakat şakirtler getirenleri azarladılar. ¹⁴ İsa bunu görünce, gücenip onlara dedi: Bırakın, çocuklar bana gelsinler; onlara mani olmayın; çünkü Allahın melekûtu bu gibilerindir. ¹⁵ Doğrusu size derim: Kim Allahın melekûtunu çocuk gibi kabul etmezse, ona asla giremez. ¹⁶ Ve onları kucaklıyip ellerini üzerlerine koyarak hayır dua etti.

¹⁷ Yola çıkarken biri yanına koştu, ve önünde diz çöküp kendisinden sordu: İyi Muallim, ebedî hayatı miras almak için ne yapayım? ¹⁸ İsa da ona dedi: Niçin bana iyi diyorsun? birden başka kimse iyi değildir, o da Allahtır. ¹⁹ Emirleri bilirsin: "Katletmiyesin; Zina etmiyesin; Çalmıyasın; Yalan şahadet etmiyesin; Gadretmiyesin; Babana ve anana hürmet et."* ²⁰ Ona dedi: Muallim, bütün bu şeyleri çocukluğumdan beri tuttum. ²¹ İsa ona baktı ve onu sevdi, ve kendisine dedi: Bir şeyin eksik; git, nen varsa satıp fakirlere ver, gökte hazinen olacaktır; ve gel, benim ardımca yürü. ²² Fakat bu söz üzerine adamın yüzü bozuldu, ve kederli gitti; çünkü çok malı vardı.

* Çıkış **20:12-16**; Tesniye **5:16-20**.

²³ İsa etrafına bakıp şakirtlerine dedi: Serveti olanlar Allahın melekûtuna ne kadar

güçlkle gireceklerdir! ²⁴ Şakirtler onun sözlerine şaştilar. Fakat İsa yine cevap verip onlara dedi: Çocuklar, Allahın melekûtuna girmek ne güçtür! ²⁵ Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin adamın Allahın melekûtuna girmesinden daha kolaydır. ²⁶ Birbirlerine: Öyle ise kim kurtulabilir? diyerek pek çok şaştilar. ²⁷ İsa onlara bakıp dedi: İnsan indinde bu imkânsızdır, fakat Allah indinde değil; zira Allah indinde her şey mümkündür. ²⁸ Petrus ona: İşte, biz her şeyi bıraktık, ve senin ardınca geldik, demeğe başladı. ²⁹ İsa dedi: Doğrusu size derim: Hiç kimse yoktur ki, benim uğruma ve incil uğruna ev, ya kardeşler, ya kızkardeşler, ya ana, ya baba, ya çocuklar, yahut tarlalar bırakmış olsun da ³⁰ şimdi, bu zamanda, yüz misli evler, kardeşler, kızkardeşler, analar ve çocuklar ve tarlalar, ezalarla beraber, ve gelecek dünyada ebedî hayat almasın. ³¹ Fakat çok birinciler sonuncu, ve sonuncular birinci olacaklardır.

³² Yolda Yerusâlime çıkıyorlardı; İsa önlerinden gidiyordu, ve şakirtleri şaşıyorlardı; ardınca gidenler de korkuyorlardı. Yine Onikileri yanına alıp kendisine olacak şeyleri onlara söylemeğe başladı: ³³ İşte, Yerusâlime çıkıyoruz; İnsanoğlu başkâhinler ve yazıcılar eline verilecek; onu ölüme mahkûm edecekler; ve onu Milletlere vereceklerdir; ³⁴ onunla eğlenecekler, ve üzerine tükürecekler, onu kamçılıyacaklar ve öldüreceklerdir; ve üç gün sonra kıyam edecektir.

³⁵ Zebedinin oğulları Yakub ve Yuhanna ona yaklaşp dediler: Muallim, senden her ne dilersek bize yapmanı isteriz. ³⁶ Onlara dedi: Size ne yapmamı istiyorsunuz? ³⁷ Onlar da kendisine dediler: Bize ihsan et, senin izzetinde birimiz sağında, birimiz solunda oturalım. ³⁸ İsa da onlara dedi: Siz ne dilediğınızı bilmiyorsunuz. Benim içeçeğim kâseyi içebilir misiniz? ve vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edilebilir misiniz? ³⁹ Ona: Edebiliriz, dediler. İsa onlara dedi: Siz içeçeğim kâseyi içeceksiniz, ve vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edileceksiniz; ⁴⁰ fakat sağımda veya solumda oturmağı vermek benim elimde değil; ancak kimlere hazırlandı ise, onlar içindir. ⁴¹ On şakirt bunu işiterek Yakub ve Yuhannaya gücenmeğe başladılar. ⁴² İsa onları yanına çağırıp kendilerine dedi: Bilirsiniz ki, Milletler arasında reis geçinenler onlara saltanat ederler, ve büyükleri üzerlerine hâkimiyet sürerler. ⁴³ Fakat aranızda böyle değildir; aranızda ise, kim büyük olmak isterse, hizmetçiniz olsun; ⁴⁴ ve aranızda kim birinci olmak isterse, hepsinin kulu olsun. ⁴⁵ Zira İnsanoğlu da kendisine hizmet edilmeğe değil, ancak hizmet etmeğe, ve bir çokları için canını fidiye vermek için geldi.

⁴⁶ Erihaya geldiler; İsa şakirtleri ve büyük kalabalık ile Erihadan çıkarken, Timeus oğlu Bartimeus adında kör bir dilenci yol kenarında oturuyordu. ⁴⁷ Onun Nâsıralı İsa olduğunu işitince, bağırıp: Ey Davud oğlu İsa, bana merhamet eyle, demeğe başladı. ⁴⁸ Sussun diye çok kimseler onu azarladı; fakat o: Ey Davud oğlu, bana merhamet eyle, diye daha çok bağırdı. ⁴⁹ İsa da durup: Onu çağırın, dedi. Ve onlar körü çağırıp: Cesur ol, kalk, seni çağırıyor, dediler. ⁵⁰ O da abasını atarak sıçrayıp İsayaya geldi. ⁵¹ İsa cevap verip ona dedi: Ne istiyorsun ki, sana yapayım? Kör de ona dedi: Rabbuni, gözlerim görsün. ⁵² İsa da ona dedi: Git, imanın seni kurtardı. Ve hemen gözleri gördü ve yolda onun ardınca gitti.

BAP 11

YERUŞALİME ve Zeytinlik dağında Beytfaci ile Beytanyaya yaklaştıkları zaman, şakirtlerinden ikisini gönderip onlara dedi: ² Karşınızdaki köye gidin. Hemen oraya girince, daha kimse üzerine binmemiş, bağlı bir sığa bulacaksınız; onu çözüp bana getirin. ³ Eğer biri size: Niçin bunu yapıyorsunuz? derse: Rabbin buna ihtiyacı var, ve onu hemen buraya geri gönderir, diyin. ⁴ Gittiler, yol üzerinde dışarda kapının yanına bağlı bir sığa buldular; ve onu çözdüler. ⁵ Orada duranlardan bazısı dediler: Sıpayı

çözüp ne yapıyorsunuz? ⁶ Şakirtler de İsanın söylemiş olduğu gibi onlara söylediler; ve adamlar onları bıraktılar. ⁷ Sıpayı İsayaya getirdiler, üzerine esvaplarını koydular; İsa da üzerine bindi. ⁸ Bir çokları kendi esvaplarını, başkaları da tarlalardan dallar keserek yola serdiler. ⁹ Önünden gidenler ve ardından gelenler bağıryorlardı: Osanna!* Rabbin isminde gelen mubarektir; ¹⁰ babamız Davudun gelen melekûtu mubarektir. En yücelerde Osanna!

* *Bize kerem eyle*, manasınadır.

¹¹ İsa Yerus alime, mabede, girdi; ve etrafına her Őeye baktıktan sonra, zaten akşam vakti olduğundan, Onikilerle Beytanyaya gitti.

¹² Ertesi gün, Beytanyadan çıktıkları zaman, acıktı. ¹³ Uzakta yapraklı bir incir ağacı görüp belki onda bir Şey bulurum diye geldi; yanına varınca üzerinde yapraklardan başka bir Şey bulmadı;  nk  incir mevsimi değildi. ¹⁴ İsa cevap verip ona dedi: Artık hiÇ kimse senden ebediyen meyva yemesin. Şakirtleri de bunu iŐittiler.

¹⁵ Yerus alime geldiler; İsa mabede girip mabette olan satıcıları ve alıcıları dışarı atmağa başladı, ve sarrafların masalarını, ve güvercin satanların iskemlelerini devirdi; ¹⁶ ve bırakmıyordu ki, kimse mabedin içinden bir kap geçirsin. ¹⁷ Ve öğretip onlara diyordu: “Bütün milletler için benim evime dua evi denilecek,”* diye yazılmış değil midir? fakat siz onu “haydut ini”* ettiniz. ¹⁸ Başkâhinler ve yazıcılar bunu işitip onu nasıl helâk edeceklerini araştırıyorlardı; zira kendisinden korkuyorlardı,  nk  bütün halk onun  ğretiŐine çok Şaştılar.

* İŞaya **56:7**.

* Yeremya **7:11**.

¹⁹ Akşam olunca, Őehirden dışarı çıkarlardı.

²⁰ Sabahlayın, yanından geçerlerken, incir ağacını kökünden kurumuş gördüler. ²¹ Ve Petrus hatırlıyıp ona dedi: Rabbi, işte, lânet ettiğin incir ağacı kurudu. ²² İsa da cevap verip onlara dedi: Allaha imanınız olsun. ²³ Doğrusu size derim: Kim bu dağa: Kalk, denize atıl, diyecek olur, ve yüreğinde Őüphe bulunmaz, ancak her dediğinin olacağına iman ederse, kendisine olacaktır. ²⁴ Bunun için size derim: Dua edip dilediğiniz her Şeyi almıŐ olduğunuza iman edin, ve size olacaktır. ²⁵ Ve duaya durduğunuz zaman, kimseye karşı bir Őeyiniz varsa, ona baĐıŐlayın ki, göklerde olan Babanız da size su larınıza baĐıŐlasın.*

* Bir çok eski muteber metinlerde **26** ıncı âyet ilâve olunmuştur: *Fakat siz baĐıŐlamazsanız, göklerde olan Babanız da sizin su larınızı baĐıŐlamaz*. Bak, Matta **6:15**; ve **18:35**.

²⁷ Yine Yerus alime geldiler; İsa mabette gezinirken başkâhinler, yazıcılar ve ihtiyarlar yanına gelip kendisine: ²⁸ Bu Şeyleri ne sal hiyetle yapıyorsun? yahut bunları yapmak için sana bu sal hiyeti kim verdi? dediler. ²⁹ İsa da onlara dedi: Ben de size bir Şey soracağım; bana cevap verin, bu Şeyleri ne sal hiyetle yaptığımı ben de size söylerim. ³⁰ Yahyanın vaftizi gökten mi, yoksa insandan mıydı? bana cevap verin. ³¹ Onlar da birbirleriyle söyleşip dediler: EĞer: Gökten, dersek: Oyle ise, niçin ona inanmadınız? diyecek. ³² Fakat: İnsandan, dersek — halktan korkuyorlardı; zira hepsi Yahyayı gerçekten peygamber sayarlardı. ³³ Ve İsayaya cevap verip: Bilmiyoruz, dediler. İsa da onlara dedi: Ben de size bu Şeyleri ne sal hiyetle yaptığımı söylemem.

BAP 12

ONLARA mesellerle söylemeğe başladı: Bir adam bağ dikti, çevresine  it çevirdi, bir m sara kazdı, bir kule yaptı, ve onu bağcılara kiralıyıp başka memlekete gitti. ² Ve mevsiminde bağcılardan bağın mahsulünden alsın diye bağcılara bir hizmetçi gönderdi.

³ Bağcılar onu tutup dövdüler, ve boş gönderdiler. ⁴ Ve kendilerine yine başka bir hizmetçi gönderdi; fakat onlar hizmetçiyi başından yaraladılar, ve ona hakaret ettiler. ⁵ Bir başkasını gönderdi; onu da öldürdüler; ve başka bir çoklarını gönderdi; kimini dövdüler, kimini öldürdüler. ⁶ Bir de sevgili oğlu vardı: Oğluma hürmet ederler, diye, en son onu onlara gönderdi. ⁷ Fakat bağcılar birbirlerine dediler: Mirasçı budur; gelin, onu öldürelim, miras bizim olur. ⁸ Onu da tutup öldürdüler, ve onu bağdan dışarı attılar. ⁹ İmdi, bağın sahibi ne yapacaktır? Gelecek, bağcıları helâk edecek, ve bağı başkalarına verecektir. ¹⁰ Siz şu yazıyı da okumadınız mı:

“Yapıcıların reddettikleri taş,

Köşenin başı oldu;

¹¹ Bu, Rab tarafından oldu,

Ve o, gözlerimizde şaşılacak iştir!”*

* Mezmur **118:22, 23**.

¹² Onu tutmağa çalıştılar; ve halktan korktular; çünkü bu meseli onlara karşı söylemiş olduğunu anladılar. Onu bırakıp gittiler.

¹³ Onu sözle tuzağa düşürmek için kendisine Ferisilerden ve Hirdesîlerden bazılarını gönderdiler. ¹⁴ Onlar geldikleri zaman, kendisine dediler: Muallim, biliriz ki, sen doğrusun, ve kimseyi kayırmazsın; çünkü insanların şahsına bakmıyorsun; Allahın yolunu doğrulukla öğretiyorsun. Kaysere vergi vermek caiz mi, yahut değil mi? ¹⁵ Verelim mi, yoksa vermiyelim mi? Fakat İsa, onların ikiyüzlülüğünü bilerek, onlara dedi: Beni niçin deniyorsunuz? Bana bir dinar getirin, göreyim. ¹⁶ Onlar da getirdiler. Onlara dedi: Bu suret ve yazı kimindir? Ona: Kayserin, dediler. ¹⁷ İsa onlara dedi: Kayserin şeylerini Kaysere, Allahın şeylerini Allaha ödeyin. Onlar da kendisine çok şaşılar.

¹⁸ Kıyamet yoktur, diyen Sadukiler* ona geldiler; ve kendisine sorup dediler: ¹⁹ Ey muallim, Musa bize yazmıştır* ki: Eğer bir adamın kardeşi ölüp karısını bırakır, ve çocuk bırakmazsa, kardeşi onun karısını alıp kardeşine zürriyet yetiştirsin. ²⁰ Yedi kardeş vardı; birincisi bir karı aldı, ve ölüp zürriyet bırakmadı. ²¹ İkincisi kadını aldı ve zürriyet bırakmıyarak öldü; üçüncüsü de böyle; ²² yedisi de zürriyet bırakmadılar. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³ Kıyamette onlardan kimin karısı olacaktır? çünkü yedisi de onu aldılar. ²⁴ İsa da onlara dedi: Siz şundan, kitapları ve Allahın kudretini bilmediğinizden sapıtmıyor musunuz? ²⁵ Zira ölümlerden kıyam ettikleri vakit, ne evlenirler, ne de kocaya verilirler; ancak göklerde melekler gibidirler. ²⁶ Fakat ölümlerin kıyam ettikleri meselesine gelince, Musanın kitabındaki Çalı fıkrasında Allahın ona: “Ben İbrahimin Allahı, İshakın Allahı, ve Yakubun Allahıyım,”* diye nasıl söylediğini okumadınız mı? ²⁷ O ölümlerin değil, ancak yaşayanların Allahıdır; siz çok sapıyorsunuz.

* Yahudilerde dinî bir fırka.

* Tesniye **25:5**.

* Çıkış **3:6**.

²⁸ Yazıcılardan biri gelip onları mubahase ederken işitti; ve onlara iyi cevap verdiğini bilerek: Hep emirlerin birincisi hangisidir? diye, ona sordu. ²⁹ İsa cevap verdi: Birincisi, “Dinle, ey İsrail; Allahımız Rab bir olan Rabdir. ³⁰ Ve Rab Allahını bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün fikrinle, ve bütün kuvvetinle seveceksin.”* ³¹ İkincisi bu: “Komşunu kendin gibi seveceksin.”* Bunlardan daha büyük başka emir yoktur. ³² Yazıcı ona dedi: Çok iyi, Muallim, hakikat üzre dedin ki, o, birdir; ondan başkası yoktur; ³³ ve onu bütün yürekle, bütün anlayışla, bütün kuvvetle sevmek, ve komşuyu kendi gibi sevmek, bütün yakılan takdimelerden ve kurbanlardan üstündür. ³⁴ İsa da onun akıllıca cevap verdiğini gördüğü vakit, kendisine dedi: Allahın melekûtundan uzak değilsin. Artık kimse ondan sormağa

cesaret etmedi.

* Tesniye 6:4, 5.

* Levililer 19:18.

³⁵ İsa mabette öğretirken cevap verip dedi: Yazıcılar nasıl derler ki, Mesih Davudun oğludur? ³⁶ Davud kendisi Ruhülkudüsle demiştir:

“Rab Rabbime dedi:

Ben düşmanlarını senin ayaklarına basamak koyuncuya kadar,
Sağımda otur.”*

* Mezmur 110:1.

³⁷ Davud kendisi ona: Rab, diyor; nereden onun oğlu olur? Ve avam halk onu sevinçle dinliyorlardı.

³⁸ İsa öğretirken diyordu: Uzun kaftanlarla gezmek, çarşılarda selâmlar, ³⁹ havralarda baş kürsüler, ziyafetlerde baş yerler istiyen yazıcılardan sakının. ⁴⁰ Onlar dul kadınların evlerini yutarlar, ve gösteriş için uzun dualar ederler; bunlar daha büyük mahkûmiyete uğrıyacaklardır.

⁴¹ İsa hazine karşısında oturup halkın hazineye nasıl para attığını gördü. Bir çok zenginler çok attılar; ⁴² fakir dul bir kadın gelip bir mangır* eden iki pulv attı. ⁴³ İsa şakirtlerini yanına çağırıp onlara dedi: Doğrusu size derim: Bu fakir dul kadın hazineye atanların hepsinden çok attı; ⁴⁴ çünkü onların hepsi kendilerine artakalandan attılar; fakat bu kadın eksik olanından bütün varını, hep nafakasını attı.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

BAP 13

İSA mabetten çıkarken şakirtlerinden biri ona dedi: Muallim, bak, ne biçim taşlar, ne biçim binalar! ² İsa da ona dedi: Bu büyük binaları görüyor musun? burada taş üstünde yıkılmadık taş bırakılmıyacak.

³ O, Zeytinlik dağı üzerinde, mabedin karşısında otururken, Petrus, Yakub, Yuhanna ve Andreas kendisinden ayrıca sordular: ⁴ Bize söyle, bu şeyler ne zaman olacak? ve bütün bu şeyler tamam olmak üzere iken, alâmet ne olacak? ⁵ İsa da onlara söylemeğe başladı: Sakının, kimse sizi saptırmasın. ⁶ Bir çokları: Ben oyum, diye benim isimle gelecekler, ve çok adamları saptıracaklardır. ⁷ Cenkler ve cenk sözlerini işittiğiniz zaman, sıkılmayın; bunların olması gerektir; fakat daha sonu değildir. ⁸ Çünkü millet millete karşı, ülke ülkeye karşı kalkacak; yer yer zelzeleler olacak; kıtlıklar olacaktır. Bu şeyler ağrıların başlangıcıdır.

⁹ Fakat siz kendinizi sakının; sizi meclislere verecekler, havralarda dövüleceksiniz; ve benim yüzümden onlara şehadet olsun diye valiler ve kırallar önünde durdurulacaksınız.

¹⁰ Önce bütün milletlere incilin vâzolunması gerektir. ¹¹ Sizi teslim için götürdükleri zaman, ne diyeceğinize evelden kaygı çekmeyin; fakat o saatte size ne verilirse onu söyleyin; çünkü söyliyeni siz değilsiniz, ancak Ruhülkudüstür. ¹² Kardeş kardeşi, ve baba evlâdı ölüme verecektir, ve evlâtlar ana babaya karşı kalkıp onları öldüreceklerdir. ¹³ Benim isimden dolayı herkes sizden nefret edecek; ancak sona kadar dayanan, kurtulacak odur.

¹⁴ Ve harap edici mekruh şeyin lâyıkmıyan yerde dikildiğini gördüğünüz zaman (okuyan anlasın), o vakit Yahudiyede olanlar dağlara kaçsınlar; ¹⁵ ve damda olan aşağı inip evinden bir şey almağa girmesin; ¹⁶ tarlada olan, abasını almak için geri dönmessin.

¹⁷ Fakat o günlerde gebe ve emzikli olanların vay başına! ¹⁸ Dua edin ki, kışta olmasın.

¹⁹ Çünkü o günlerde öyle sıkıntı olacak ki, onun gibisi Allahın halkettiği hilkatın başlangıcından şimdiye kadar ne olmuştur, ne de olacaktır. ²⁰ Eğer o günleri Rab

kısaltmasaydı, hiç bir adam kurtulmazdı; fakat seçtiği seçilmişler uğrunda o günleri kısaltmıştır. ²¹ Eğer biri o zaman size derse: İşte, Mesih burada, İşte, orada, inanmayın. ²² Çünkü yalancı Mesihler ve yalancı peygamberler kalkıp mümkünse seçilmiş olanları bile saptırmak için alâmetler ve hârikalar yapacaklar. ²³ Fakat siz sakının; işte, size hepsini önceden söyledim.

²⁴ Fakat o günlerde, o sıkıntıdan sonra, güneş karacak, ay ışığını vermeyecek, ²⁵ yıldızlar gökten düşmekte olacaklar, ve göklerde olan kudretler sarsılacaktır. ²⁶ O zaman İnsanoğlunun büyük kudret ve izzetle bulutlarda geldiğini göreceklersiniz. ²⁷ Ve o vakit meleklerini gönderecek, ve onun seçtiklerini yerin ucundan ta gökün ucuna kadar, dört yelden toplıyacaktır.

²⁸ İmdi incir ağacından mesel öğrenin; onun dalı yumuşayıp yapraklarını sürdürdüğü zaman, bilirsiniz ki, yaz yakındır. ²⁹ Böylece siz de bu şeylerin vaki olduğunu görünce, bilin ki, o yakındır, kapılırdadır. ³⁰ Doğrusu size derim: Bütün bu şeyler oluncuya kadar bu nesil geçmeyecektir. ³¹ Gök ve yer geçecek, fakat benim sözlerim geçmeyecektir. ³² Fakat o gün yahut o saat hakkında, ne gökteki melekler, ne de Oğul, Babadan başka kimse bir şey bilmez.

³³ Sakının, uyanık durun, dua edin; zira o vakit ne zamandır bilmezsiniz. ³⁴ Bu, gurbete giden ve evini bırakıp hizmetçilerine salâhiyet ve her birine işini veren bir adam gibidir ki, kapıcıya da uyanık durmasını emretti. ³⁵ İmdi, uyanık durun; çünkü ev sahibi ne vakit gelecek, akşamlayın mı, gece yarısında mı, horoz öttüğü zaman mı, sabahlayın mı, bilmezsiniz. ³⁶ Yoksa apansız gelip sizi uykuda bulur. ³⁷ Size ne söylüyorsa herkese söylüyorum: Uyanık durun.

BAP 14

İKİ gün sonra, Fısıh ve hamursuz bayramı olacaktı; başkâhinler ve yazıcılar hile ile onu nasıl tutup öldüreceklerini araştırıyorlardı. ² Zira: Bayramda olmasın, belki halkta bir karışıklık olur, diyorlardı.

³ İsa Beytanyada cüzamlı Simunun evinde, sofrada oturur iken, bir kadın beyaz mermer bir kapta çok pahalı halis nardin yağı ile geldi; kabı kırıp onun başı üzerine döktü. ⁴ Bazıları içlerinden gücenip dediler: Niçin bu yağ israf edildi? ⁵ Çünkü bu yağ üç yüz dinardan fazlaya satılıp fakirlere verilebilirdi. Ve kadına karşı mırıldandılar. ⁶ Fakat İsa dedi: Kadını bırakın, niçin onu incitiyorsunuz? O bana iyi bir iş yaptı. ⁷ Çünkü fakirler daima sizin yanınızdadır, ve ne zaman isterseniz, onlara iyilik edebilirsiniz; fakat ben daima sizin yanınızda değilim. ⁸ Kadın elinden geleni yaptı; ve gömülme için benim bedenimi önceden yağladı. ⁹ Doğrusu size derim: Bütün dünyanın her neresinde incil vâzedilirse, bu kadının yaptığı da onun anılması için söylenecektir.

¹⁰ Onikilerden biri olan Yahuda İskariyot, İsayı başkâhinlerin eline vermek için, onların yanına gitti. ¹¹ Onlar da bunu işittikleri zaman, sevindiler; ve kendisine para vermeği vadettiler. O da fırsat gelince İsayı nasıl ele vereceğini aramakta idi.

¹² Fısıh kurbanını kestikleri hamursuzun birinci gününde, şakirtleri ona dediler: Fıshı yiyeyim diye nerede istiyorsun ki, gidip hazırlıyalım? ¹³ İsa şakirtlerinden ikisini gönderip onlara dedi: Şehre gidin, testi ile su taşıyan bir adam size rastgelecektir; onun ardınca gidin; ¹⁴ ve nereye girerse, ev sahibine diyin: Muallim diyor ki: Şakirtlerimle beraber Fıshı yiyeceğim misafir odam nerededir? ¹⁵ O size döşenmiş ve hazırlanmış yukarı katta büyük bir oda gösterecektir; orada bize hazırlayın. ¹⁶ Şakirtleri de çıkıp şehre geldiler; kendilerine dediği gibi buldular, ve Fıshı hazırladılar.

¹⁷ Akşam olunca, İsa Onikilerle geldi. ¹⁸ Ve sofrada oturup yerlerken dedi: Doğrusu size derim: Benimle beraber yemekte olan sizlerden biri beni ele verecektir. ¹⁹ Onlar da

kederlenmeğe ve birer birer kendisine: Ben miyim? demeğe başladılar. ²⁰ Onlara dedi: Benimle sahana banan Onikilerden biri. ²¹ Gerçi İnsanoğlu kendisi için yazılmış olduğu üzre gidiyor; fakat vay başına o adamın ki, İnsanoğlu onun vasıtası ile ele veriliyor! O adam doğmamış olsaydı kendisine iyi olurdu.

²² Onlar yemek yerlerken ekmek aldı, şükran duası edip kırdı, ve onlara vererek dedi: Alın, bu benim bedenimdir. ²³ Ve bir kâse aldı, şükredip onlara verdi; hepsi de ondan içtiler. ²⁴ Ve onlara dedi: Bu benim kanım, bir çokları için dökülen ahdin kanıdır. ²⁵

Doğrusu size derim: Allahın melekûtunda onu taze olarak içeceğim güne kadar asmanın mahsulünden artık içmiyeceğim.

²⁶ Ve onlar bir ilâhi okuyup Zeytinlik dağına çıktılar.

²⁷ İsa onlara dedi: Hepiniz sürçeceksiniz; çünkü yazılmıştır: “Çobanı vuracağım, ve koyunlar dağılacaklar.”* ²⁸ Fakat ben kıyam ettikten sonra, sizden önce Galileye gideceğim. ²⁹ Lâkin Petrus ona dedi: Eğer hepsi sürçseler bile, ben sürçmem. ³⁰ İsa da ona dedi: Doğrusu sana derim: Bu gün, hattâ bu gece, horoz iki kere ötmeden önce, sen beni üç kere inkâr edeceksin. ³¹ Fakat Petrus şiddetle dedi: Bana seninle beraber ölmek lâzım gelse de, seni hiç inkâr etmem. Hepsi de böyle dediler.

* Zekarya **13:7**.

³² Getsemani denilen bir yere geldiler; İsa şakirtlerine dedi: Ben dua edinciye kadar, siz burada oturun. ³³ Petrusu, Yakubu ve Yuhannayı beraber aldı, ve dehşete düşüp çok sıkılmağa başladı. ³⁴ Onlara dedi: Canım ölüm derecesinde çok kederlidir; burada kalıp uyanık durun. ³⁵ Biraz ileri gidip yere kapandı, ve mümkünse, bu saat kendisinden geçsin, diye dua ederek diyordu: ³⁶ Abba, Baba, sana her şey mümkündür; bu kâseyi benden geçir; lâkin benim istediğim değil, senin istediğin olsun. ³⁷ Ve gelip onları uykuda buldu; ve Petrusa dedi: Simun, uyuyor musun? bir saat uyanık durmadın mı? ³⁸ Uyanık durup dua edin ki, iğvaya düşmiyesiniz; gerçi ruh isteklidir, fakat beden zayıftır. ³⁹ Yine gidip dua ederek aynı sözü söyledi. ⁴⁰ Tekrar geldi, onları yine uykuda buldu; çünkü onların gözleri ağırlaşmıştı; ve ona ne cevap vereceklerini bilmiyorlardı. ⁴¹ Üçüncü kere gelip onlara dedi: Artık uyuyup rahat edin. Yeter, saat geldi; işte, İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor; ⁴² kalkın, gidelim; işte, beni ele veren yaklaştı.

⁴³ O henüz söylemekte iken, hemen Onikilerden biri olan Yahuda, ve onunla beraber başkâhinler, yazıcılar ve ihtiyarlar tarafından bir kalabalık, kılıçlarla ve sopalarla geldi. ⁴⁴ İmdi onu ele veren: Kimi öpersem, odur; onu tutun ve emniyet altında götürün, diye onlara bir işaret vermişti. ⁴⁵ Geldiği zaman, hemen yaklaşıp İsayaya: Rabbi, diyerek onu öptü. ⁴⁶ Onlar üzerine el atarak onu tuttular. ⁴⁷ Fakat yanında duranlardan biri kılıcını çekti, başkâhinin hizmetçisine vurup kulağını düşürdü. ⁴⁸ İsa cevap verip onlara dedi: Kılıçlarla ve sopalarla bir hayduda karşı imiş gibi beni tutmağa mı çıktınız? ⁴⁹ Ben her gün mabette öğreterek sizinle beraberdim, beni tutmadınız; fakat yazıların yerine gelmesi içindir. ⁵⁰ Ve hepsi İsayı bırakıp kaçtılar.

⁵¹ Çıplak bedeninin üzerine bir keten beze sarınmış bir genç onun ardınca gidiyordu; onu tuttular. ⁵² Fakat o, keten bezi bırakıp çıplak kaçtı.

⁵³ İsayı başkâhine götürdüler; bütün başkâhinler, ihtiyarlar ve yazıcılar orada toplandılar.

⁵⁴ Petrus uzaktan ta başkâhinin avlusunun içine kadar onun arkasından geldi; ve hizmetçilerle beraber ateşin ışığında oturmuş ısınıyordu. ⁵⁵ İmdi, başkâhinler ve bütün Millet meclisi İsayı öldürmek için kendisine karşı şahadet aradılar; ve bulmadılar. ⁵⁶ Çünkü bir çoğu ona karşı yalan şahadet ettiler; fakat şahadetleri birbirine uymıyordu. ⁵⁷ Bazıları kalkıp ona karşı yalan şahadet ederek dediler: ⁵⁸ El ile yapılmış bu mabedi yıkacağım, ve el ile yapılmamış bir başkasını üç günde yapacağım, dediğini biz işittik. ⁵⁹

Böyle iken de, şehadetleri birbirine uymadı. ⁶⁰ Başkâhin ortaya kalkıp İsayaya sorarak dedi: Sen hiç cevap vermiyor musun? bunların sana karşı şehadet ettikleri nedir? ⁶¹ Fakat o sustu, ve hiç cevap vermedi. Başkâhin yine sorup ona dedi: Mubarekin Oğlu Mesih sen misin? ⁶² İsa da dedi: Benim, ve İnsanoğlunun Kudretin sağında oturduğunu, ve gökün bulutları ile geldiğini göreceksiniz. ⁶³ Başkâhin esvabını yırtıp dedi: Artık şahitlere ne ihtiyacımız var? ⁶⁴ Siz küfürü işittiniz; size nasıl görünür? Ölümü hak etti diye hepsi hükmettiler. ⁶⁵ Bazısı, üzerine tükürmeğe, ve yüzünü örtüp ona yumruk vurarak: Peygamberlik et, demeğe başladılar; ve hizmetçiler tokat vurarak onu aldılar. ⁶⁶ Petrus aşağıda avluda iken, başkâhinin hizmetçi kızlarından biri geldi; ⁶⁷ ve Petrus ısınırken görerek ona bakıp dedi: Sen de Nâsıralı İsa ile idin. ⁶⁸ Fakat o inkâr edip dedi: Senin dediğini bilmiyorum, ne de anlıyorum. Dış kapının önüne çıktı, ve horoz öttü. ⁶⁹ Hizmetçi kız onu tekrar görüp duranlara: Bu onlardandır, demeğe başladı. ⁷⁰ Fakat o yine inkâr etti. Biraz sonra, duranlar yine Petrusa dediler: Gerçek sen onlardansın, zira Galilelisin. ⁷¹ O ise, lânet edip and etmeğe başladı: Söylediğiniz o adamı tanımam. ⁷² Ve hemen horoz ikinci kere öttü. İsanın kendisine söylediği: Horoz iki kere ötmeden önce, beni üç kere inkâr edeceksin, sözü Petrusun hatırına geldi. Ve bunu düşünerek ağladı.

BAP 15

İHTİYARLAR ve yazıcılar ile başkâhinler ve bütün Millet meclisi hemen sabahlayın müşavere ettiler, İsayı bağladılar, ve onu götürüp Pilatusa verdiler. ² Pilatus da ondan sordu: Sen Yahudilerin Kırالی mısın? O da cevap verip ona dedi: Söylediğin gibidir. ³ Başkâhinler onu çok şeylerle itham ettiler. ⁴ Pilatus yine ondan sorup dedi: Sen hiç cevap vermiyor musun? bak, ne kadar şeylerle seni itham ediyorlar. ⁵ Fakat İsa artık hiç cevap vermedi; şöyle ki, Pilatus şaştı.

⁶ Pilatus, her bayramda kendisinden istedikleri bir mahpusu onlara salıverirdi. ⁷ Barabbas adında biri vardı; isyanda adam öldüren âsilerle beraber zincire vurulmuştu. ⁸ Ve halk çıkıp kendilerine yaptığı üzre yapmasını dilemeğe başladı. ⁹ Pilatus da onlara cevap verip dedi: Size Yahudilerin Kıralını salıvereyim, ister misiniz? ¹⁰ Çünkü başkâhinlerin kıskançlıktan dolayı onu ele vermiş olduklarını anlıyordu. ¹¹ Fakat başkâhinler daha ziyade Barabbası onlara salıvermesi için halkı kışkırttılar. ¹² Pilatus yine cevap verip onlara dedi: Öyle ise, Yahudilerin Kıralı dediğiniz adama ne yapayım? ¹³ Onlar da: Onu haça ger, diye yine bağırdılar. ¹⁴ Pilatus onlara dedi: Ya, o ne kötülük etti? Onlar ise: Onu haça ger, diye çok bağırdılar. ¹⁵ Pilatus halkı memnun etmek istiyip onlara Barabbası salıverdi, ve İsayı dövdükten sonra haça gerilsin diye verdi.

¹⁶ Askerler onu sarayın iç avlusuna göturdüler; ve bütün taburu topladılar. ¹⁷ Ona erguvanî giydirdiler, bir diken taç örüp başına koydular; ¹⁸ ve onu selâmlamağa başladılar: Selâm, ey Yahudilerin Kıralı! ¹⁹ Bir kamışla başına vurdular, üzerine tükürdüler, ve diz çöküp ona secde kıldılar. ²⁰ Onunla eğlendikten sonra erguvanîyi ondan çıkarıp kendi esvabını giydirdiler. Ve onu haça germek için dışarı göturdüler. ²¹ Kırdan gelerek geçmekte olan İskender ile Rufusun babası, Kirineli Simun denilen birini, İsanın haçını taşıсын diye angaryacı ettiler.

²² İsayı Golgota denilen yere getirdiler, ki tercüme olunursa, Kafa kemiği yeri, demektir.

²³ Ona mür ile karışık şarap verdiler; fakat almadı. ²⁴ Ve onu haça gerip kim ne alacak diye esvaplarına kura atarak onları paylaştılar. ²⁵ Üçüncü saatti, onu haça gerdiler. ²⁶ Onun üzerinde suç yaftası: YAHUDİLERİN KIRALI, diye yazılmıştı. ²⁷ Biri sağında, biri solunda, iki haydudu onunla beraber haça gerdiler.* ²⁹ Geçenler: Vay! sen ki, mabedi yıkar ve üç günde yaparsın, ³⁰ haçtan inerek kendini kurtar, diye başlarını sallıyıp ona söverlerdi. ³¹ Aynı suretle başkâhinler yazıcılarla aralarında eğlenerek dediler: O,

başkalarını kurtardı, kendisini kurtaramıyor. ³² Şimdi İsrailin Kralı, Mesih, haçtan insin de görelim, ve iman edelim. Onunla beraber haça gerilmiş olanlar da ona sitem ettiler. * Bir çok eski metinlerde **28** inci âyet ilâve olunmuştur: *Ve mücrimlerle sayıldı, diyen yazı yerine geldi.* Bak, Luka **22:37**.

³³ Altıncı saat olunca, bütün yer üzerine dokuzuncu saate kadar karanlık çöktü. ³⁴ Dokuzuncu saatte İsa yüksek sesle bağırdı: *“Eloi, Eloi, lama sabaktani?”* ki tercüme olundukta, Allahım, Allahım, niçin beni bıraktın?* demektir. ³⁵ Orada duranlardan bazıları bunu işitince: İşte, İlyayı çağırıyor, dediler. ³⁶ Biri koşup bir süngeri sirke ile doldurdu, ve bir kamışa takıp ona içirdi, ve dedi: Bırakın, görelim, İlya onu indirmeğe gelir mi? ³⁷ İsa yüksek ses çıkarıp ruhu verdi. ³⁸ Ve mabedin perdesi yukarıdan aşağıya kadar ikiye yarıldı. ³⁹ İsanın karşısında duran yüzbaşı onun böyle ruhu verdiğini gördüğü zaman: Gerçek bu adam Allahın Oğlu idi, dedi. ⁴⁰ Orada uzaktan bakmakta olan kadınlar arasında, Galilede iken İsanın ardınca gidip kendisine hizmet eden Mecdelli Meryem, ve küçük Yakub ile Yosesin anası Meryem, ve Salome, ⁴¹ ve onunla beraber Yerusulime çıkmış olan başka bir çok kadınlar vardı.

* Mezmur **22:1**.

⁴² Artık akşam olunca, Hazırlık günü, yani, Sebtin arifesi olduğundan, ⁴³ Allahın melekûtunu bekliyen Meclis azasından itibarlı bir adam olan Arimatealı Yusuf geldi, ve cesaret edip Pilatusa gitti, İsanın cesedini istedi. ⁴⁴ Pilatus onun öldüğüne şaşıtı, ve yüzbaşını yanına çağırıp: Öleli epeyi oldu mu? diye ondan sordu. ⁴⁵ Yüzbaşından öğrendiği zaman, cesedi Yusuf'a bağışladı. ⁴⁶ O da keten bezi satın aldı, onu indirip keten bezine sardı, ve kayada oyulmuş bir kabre koydu; ve kabrin kapısına bir taş yuvarladı. ⁴⁷ Mecdelli Meryem, ve Yosesin anası Meryem onun nereye konulduğunu görüyorlardı.

BAP 16

SEBT günü geçince Mecdelli Meryem, Yakubun anası Meryem, ve Salome gelip ona sürmek için baharlar satın aldılar. ² Ve haftanın ilk gününde sabah çok erken, güneş doğduğu vakit, kabre geldiler. ³ Aralarında diyorlardı: Kabrin kapısından taşı bize kim yuvarlıyacak? ⁴ Ve gözlerini kaldırıncı, taşı yuvarlanmış gördüler, çünkü pek büyüktü. ⁵ Kabre girerek, sağ tarafta beyaz kaftan giyinmiş bir genci oturuyor gördüler, ve çok şaşıtlar. ⁶ O da onlara dedi: Şaşmayın, siz haça gerilmiş olan Nâsıralı İsayı arıyorsunuz; o kıyam etmiştir; burada değildir; işte, onu koydukları yer! ⁷ Fakat gidin, onun şakirtlerine ve Petrusa diyin: O sizden önce Galileye gidiyor; size dediği gibi kendisini orada göreceksiniz. ⁸ Kadınlar da çıkıp kabirden kaçtılar; çünkü kendilerini titreme ve şaşkınlık almıştı; kimseye de bir şey söylemediler, çünkü korkuyorlardı.

⁹ Haftanın ilk gününde sabah erken İsa kıyam ettiği zaman, önce kendisinden yedi cin çıkarmış olduğu Mecdelli Meryeme göründü. ¹⁰ O da gitti, ve İsa ile beraber bulunmuş olanlara haber verdi; onlar yas tutmakta ve ağlamakta idiler. ¹¹ Ve İsanın diri olup kendisine göründüğünü işittikleri zaman, inanmadılar.

¹² Bu şeylerden sonra, onlardan ikisine, yürüyerek kıra giderlerken, başka surette göründü. ¹³ Onlar gidip geri kalanlara haber verdiler; fakat bunlara da inanmadılar.

¹⁴ Sonra sofrada otururlarken, Onbirlere göründü; ve imansızlıklarından, ve yürek katılıklarından ötürü onları ayıpladı; çünkü onu kıyam etmiş görenlere inanmadılar. ¹⁵ Ve onlara dedi: Bütün dünyaya gidin, incili bütün hilkate vâzedin. ¹⁶ İman edip vaftiz olunan kurtulacaktır; fakat iman etmiyen mahkûm olacaktır. ¹⁷ Şu alâmetler iman edenlerle beraber gidecektir: benim isimle cinler çıkaracaklar; yeni dillerle söyleyecekler; ¹⁸

yılanlar tutup kaldıracaklar, öldürücü bir şey içseler onlara hiç zarar etmiyecek; hastalar üzerine ellerini koyacaklar, ve onlar iyi olacaklar.

¹⁹ İmdi Rab İsa onlara söyledikten sonra göke alındı, ve Allahın sağında oturdu. ²⁰ Onlar da çıkıp her yerde vâzettiller; ve Rab birlikte işliyerek, kelâmı arkadan gelen alâmetler ile tasdik ediyordu. Amin.